

Կը հրատարակվի Չորեք-
շաբթի և Շաբաթ օրերը՝
Գին տարեկան (100)
թերթ 3 արծաթ մեծիտ
կԱՆԻՍԻԿ: Գառ առաց հա-
մար 4 արծաթ մեծիտ,
բաժնայի ծախքը խոթագ-
րութեան վրայ ըլլալով:
Բաժանորդագրութիւնը
ամեն ամսու գլխին կ'ըս-
կըսին:

Մանուգման տողը մէկ
անգամի համար 3 զուրուշ
է, աւելի անգամի համար
սակարկութիւն կ'ըլլայ:
Լրագրոյս վերաբերեալ
գրութիւններն պէտք է
ուղղել առ Յ. Յ. Պարոն-
եան Չէմուրլի թաղ Էմին
պէյ խանին փողոցը թիւ 6:
Ճանաչու ծախքը չի վճար-
ված նամակ չընդունվիր:

40 փարայ

ԹՒ Ա Տ Ր Ո Ն

40 փարայ

Մ Ա Ն Ա Ս

Մանասը (Սերովբէ, և ոչ թէ
Քերոբէ, ինչպէս կը կարծեն պատ-
մագիրներէն ոմանը) Հայ ծնած է,
բայց վերջէն աղքատութիւնը փոխե-
լով Գաղղիացի եղբոր է. Գաղղիարէն
լեզուէն իր մայրենի լեզուին պէս կը
խօսի. Պօլսոյ մէջ Գաղղիական թատ-
րոնի մը տեսչիչն է. Բալէ քը Քրիս-
թաւի, այսինքն յախճապակեայ պա-
լատին հիմնադիրն է, (այս շէնքին
յախճապակեայ անուանը դրվելուն
պատճառը բոլորովին փայտաշէն
ըլլալն է). Գաղղիայէն ժողոված գե-
րասանաց ու գերասանահեաց
գունդերուն միջոցաւ Բերացուց
բարբերուն ուղղելն է և տէր է
միանգամայն ժառանգական պատ-
կառելի թի մը՝ որուն ետեւը պահ-
վածելով, ինք թէ և աներեւոյթ,
սոյլ սակայն Բերայի տիկնանց պակա-
տութիւնները գիտողութեան կառնէ՝
և զանաք Բարիդի երկրաստորգաց
պակասութիւններուն համեմատ
կուղղէ և յառկապէս այս նպատակին
հասնելու յարմար խաղեր կը փնտը-
ռէ ներկայացնելու համար:

Մանասը Քրիստոսի 1837 թուա-
կանին եկաւ յաշխարհ կամ աւելի
չխտակ ըսելու համար ի Բերա: Նոյն
օրը տաք վիճաբանութիւն մը ծա-
գեցաւ իր ծնողաց մէջ, խնդիրը սա
էր թէ Վօսովիլ խաղերը աւելի աղէկ
կուղղեն բարբերը չէ նէ Օբերաները:
Հայրը առաջինները կը պաշտպանէր,
իսկ մայրը Օբերաները: Այն ատեն
պղտիկ Սերովբէն քիթը անկելով
գուրս ելաւ իր պահված տեղէն,
ուր արդէն ինք ամիսէ ի վեր այս
գլխաւոր խնդիրը կը քննէր,
գուրս ելաւ և գոչեց. «Ատոնք եր-
կուքն ալ գետնին տակը անցնին,
միայն կատակերգական—օբերաներն
ու պարերգներն են որ բարբերուն
լաւագոյն ուղղութիւն մը կուտան»:
Այս ըսելով Մանաս թողուց ծնողքն
ու Բերան, և Բարիդի ճանքան բըռ-

նեց, ի մեծ զարմացումն իր մանկա-
բարձ կնոջ, որն որ այս հրեշտոգուն
աշխարհ գալը այնչափ գիւրացնէն
ետքը, անոր այս յանգեւութիւնը
տեսնելով բերանը բացած ապուշ
ապուշ կը նայէր:

Մանաս պէյ Գաղղիա ելածաւով
հաւաքելու ետեւէ եղաւ այն նիւ-
թերը որոնցմով ցոյց պիտի տար բա-
րոյագիտաց աշխարհին թէ՛ իր ծնած
միջոցին ըրած խօսքը շատ ու շատ
ճշմարիտ էր:

Հայրը համազօլելով որ քիչ ատե-
նէն զաւակը թատրոնի նկատմամբ
իր ունեցած գաղափարներուն պիտի
հակառակէր, սկսաւ տղուն միտումն
արգիլելու ետեւէ ըլլալ, ասոր հա-
մար երբոր Մանաս հաղիւ հաղ իր
ուսման ընթացքը կը լրացնէր, հայ-
րը զայն Պօլսոյ կանչելով, ամբողջ ինք
տարի Բ. Գրան գիւաններուն մէջ
փակեց, միտքը գնելով որ էֆէնտի
ընէ զայն:

Սակայն մարդուս կօշումը ար-
գիլելը զիւրին բան չէ: Սերովբէ
Բ. Դոնէն փախչելով Հայոց թատրո-
նը ապաստանեցաւ, ուր, նոր Մու-
լիէր մը գառնալով իր ուղղին շնոր-
հիւ թատերախաղեր հեղինակեց և
ներկայացուց: Մանաս պէյին ուղեղը
պողաբեր է և ահա այս պողաբե-
րութիւնն է որ Բերայի մէջ գաղ-
ղիական թատրոն մը ստեղծելու գա-
ղափարը թելադրեց անոր: Արդարեւ
Հայոց բարբերն ուղղելու համար
գարձեալ Հայոց բարբերը ծախելուն
չի կրնար ըլլալ, ասոր համար Մանաս
պէյ շատ մը մտածելէն ետքը, իր
ձեռնարկին յաջողութեանը յարմար
գտաւ Գաղղիացուց բարբերը:

Այն միջոցին բարեկամ մը գըտ-
նըվեցաւ որուն գանկին մէջ թէ և
ուղեղ չի կար, բայց սակայն գըր-
պանները լի էին ոսկով, այս մարդը
Մանասին արտօնութիւն տուաւ որ
ուղածին պէս իրեն գրպանը խառ-
նէ: Բայց Մանաս պէյ ծախաւք մէկը
չըլլալուն պէ գրպանէն ափ մը ոսկի

միայն առաւ և Բարիդ վերագառնա-
լով, հոն իր առաջին գունդը կաղ-
մեց և անոր հետ մէկտեղ Պօլսոյ գա-
լով նոյն տարին իր միտքը գրածը ի-
րականացնելու աշխատեցաւ և այն
ատենէն ի վեր շարունակ եօթը
տարի Գաղղիոյ և Տաճկաստանի մի-
ջոցը կտրված ժամացոյցի ահագին
ճոճանակի մը պէս Բարիդէն Պօլսոյ,
Պօլսոն Բարիդ, գնալով—գալով,
գալով—գնալով ժամանակ անցուց:
Բերայի մէջ ձմեռուան եղանակին
վատկած ոսկիները, ամառը երբեմն
կայսերական, հիմա ալ գային, քիչ ատե-
նէն թերեւս արհաւիր կոչված կամ
կոչվելէք Մէսաթըրի շոգեհաւուց
ընկերութեան սնտուկը կը պարպէր:

Բայց և այնպէս համբաւն ալ
միւս կողմանէ գործ կը տեսնէր. ա-
սիկա Մանասին մեծագործութեանց
պատմութիւնը արձագանքէ արձա-
գանք, բերնէ բերան տալով, Վոտ-
բորի ափերէն մինչև Նեղոսի ափերը
կը տանէր: Եգիպտոսի փոխարքայն
մեր հայրենակցին աչքը շլացնելու
ետեւէ եղաւ, և խնդումներս խոս-
տումներ ընելով վերջապէս յաջողե-
ցաւ:

Խտիվը, հաւատարիմ իւր խօստ-
մանը, Գահիրէի թատրոնին անօրի-
նութիւնն իրեն յանձնեց, արդարեւ
խիտ շահաւոր պայմաններով: Բայց
գլխաւորաբար Սիւէյի ջրանցքին
բացման հանգեաները վրայ հասնե-
լով, Գաղղիական թատրոնէն զատ
իտալական Օբերա մ'ալ հաստատել
հարկ ըլլալով, այս գործն ալ բնա-
կանաբար բարձրագոյն ֆոնար-
քային նշանաւոր թատերապետին
յանձնվեցաւ:

Այս ատենները մէկ կողմանէ
նախանձն ալ աշխատութեանէ չէր
փախչէր: Խըտիվին առջև զրպարտե-
ցին Մանաս պէյը, բանտը գնել
տուին և յետոյ Եգիպտոսէն վաճա-
րեցին:

Արեւելի ապերախտ երկրէն
հեռանալով և յետ այնորիկ Գաղ-

դիտցւոց բարբերը գաղղիական բար-
քերով ուղղելու հաստատապէս որո-
շում ընելով, Մանաս պէյ գնաց Բա-
րիդի մէջ բնակելու, ուր Տէժապէթ
Թատրոնը գնեց:

Նախախնամութիւնը թէ և ամեն
բան առատութեամբ տուած էր ի-
րեն, բայց գլխաւոր բան մը մոռցած
էր, պէտք էր ամեն բանէ՝ առաջ Բո-
բելիոս մը խրկէր իրեն որ Գրիսթալ
ըսված Պարսկին սրահին բոլորակը
չըմանակ մը գծելով, ըսէր սոյն Թատ-
րոնին հիմնադիր-տնօրէնին, իբր
նոր Անտիոքոսի մը «Դու չի պիտի ե-
լես ասկէ»:

Տէժապէթի Թատրոնը այս ա-
րեւելքցի Թատրոնապետին վարչու-
թեան ներքեւ աղէկ գէշ կերթար
կոր, երբ մէկէն ի մէկ պատերազմը
վրայ հասաւ, անկէ ետքն ալ Գո-
միւնը: Պատմագիրներէն ոմանք կը
հաւատեն թէ Բարիդի պաշարման
ատեն Մանաս պէյ մուկ կերաւ և
յետոյ երբոր ան ալ չի գտաւ ուտե-
լու, բան մը չի կերաւ, և Վանտոմի
սիւնին կործանմանը ներկայ գտնը-
վեցաւ, այս կործանումը, կըսեն
յիշեալ պատմագիրները, քիչ մը
զինքը մխիթարեց իր կործանմանը
վրայ:

Չենք կրնար գիտնալ առ այժմ
թէ այս տեղեկութիւնները մինչև
որ աստիճան ճշմարիտ են, ապագայ
սերունդին կը թողունք ուրեմն այս
շատ կարեւոր կէտը լուսաբանելու
գործը:

Գոմիւնի պարտութենէն ետ-
քը, իր հօրեղբոր կամ մօրեղբոր
դիներէն մէկը, որ Բարիդ կը բնակէր
և շատ հարուստ եղած էր, իր քո-
վը առաւ մեր Մանաս պէյը, քարաու-
ղարի պաշտօնը յանձնեց իրեն, քսան
հազար ֆրանքի տարեկան թոշակով
մը, բայց Մանաս պէյ տեւորակ բըռ-
նողի և թղթակցութիւններ գրողի
միադրազ կենաց վարժելով չ'ըլլա-
լով, չընդունեց այդ պաշտօնը և
Պօլիս վերադարձաւ ուր վերստին
ստանձնեց իւր նախկին Թատրոնին
վարչութիւնը զոր կը շարունակէ
տակաւին այն յուսով որ պիտի
կարենայ վերջապէս օր մը նոր Թատ-
րոն մը կանգնել Բերայի պէս բազ-
մապահանջ արուարձանի մը ար-
ժանի, որուն արդէն բազմատեսակ
բարբերն ի մի ձուլելու մտադիր է,
Գաղղիացւոց բարբերն իրեն ձօպե-
րունելով:

Բերայի Թատրոնը՝ որ Մանաս պէյի
բացակայ գտնված միջոցին, Բօթել
անունով մէկու մը և յետոյ Նօշի
անունով մէկու մը տնօրինութեան
ներքեւ կը գտնվէր, անկեալ վիճակ
մը ունեցած էր, բայց հիմա տարուէ
տարի իր նախկին պայծառութեանը
կը հասնի կոր, ընդ իմաստուն վար-
չութեան, . . . Մանաս պէյին քը-
թին:

Մանաս պէյի ապագան: — Բաւէ քը
Բիւսիւս կոչված Թատրոնին տնօրի-
նութիւնը ատեն մըն ալ շարունակե-
լէ ետքը, Մանաս պէյ Բօլշիւնի գիտ-
ղութեան ճշտութեանը պիտի հա-

մողլի և Օսմանեան ազգային Թատրոն
մը պիտի կանգնէ, տաճիկերէն լեզ-
ւով, տաճիկ գերասաններով և տաճ-
կաց բարբերն ուղղել իրեն նպատակ
ունենալով: Ասով միայն իր կենացը
մէջ տնական գործ մը կատարած
պիտի ըլլայ, սրով էն նախնական
գարբերուն մէջ Յունաց Թատրոնին
ունեցած վիճակը ճիշտ ներկայացնող
Օլլա օյուն- կամ Զուհուրի Գօլ կոչ-
ված բուն տաճիկական ազգային
Թատրոնին աս նախնական վիճակը
բարեւորելու նպատակաւ Բօլշիւնի
յանձն առած աշխատութիւնը պի-
տի թեթեւցնէ:

Այսպէս իր բնիկ երկրին աղէկ
ծառայութիւն ընելէ ետքը, Մա-
նաս պէյ օր մը ուրախութենէն պի-
տի մեռնի, տեսնելով որ իր Թատրո-
նին որահին մէջ տեղ չգտնվելուն
պատճառաւ, հանդիսատեսները
գետնէն մինչև ձեղունը վրայէ վրայ
շարվեր են ապրիլայի ձուկերուն պէս:

ԲՕԼԻՇԻՆԵԼ

Մանաս պէյին կենսագրութիւ-
նը հոս գնեցնէս ետքը կը հարկադ-
րվիք անոր վրայօք քանի մը դիտու-
ղութիւններ ընել:

Բօլշիւնի Մանաս պէյին պա-
կերն ալ դրած էր, բայց մենք չդը-
րինք:

Պատճառ:

Հիմա կ'իմանաս:

Եթէ իրաւ է այդ խօսքը թէ՛
մարդն իւր ոճէն և Մանաս պէյն իր
քթէն կը ճանչցըվի, կը հարկադր-
վինք ըսել թէ՛ կամ Մանաս պէյն իր
ոճը փոխեր է և կամ այդ պատկերը
Մանաս պէյը չէ, հետեւապէս Բօլշի-
ւնի շատ խելացութիւն ըրեր է
այդ պատկերին տակը անոր ճիշդ կեն-
սագրութիւնն ընելով, այսինքն վեր-
ձինին պակասը գրիչին լեցնել տալով,
որովհետեւ առանց ասոր, ոչ թէ Մա-
նաս պէյին ծանօթները՝ այլ պատ-
կերին բուն տեղը՝ հայրն անգամ
չպիտի կրնար իւր զաւակը ճանչնալ:
Բիւնի վրայ է խնդիրը, ընթեր-
ցիչ:

Մանաս պէյը որ արծուի քիթ
ունենալուն համար բանաստեղծ
մ'է, և այս քիթը մեծ ըլլալուն հա-
մար՝ մեծ՝ բանաստեղծ մ'է, այս
պատկերով բանաստեղծական տուր-
քէն՝ զոր, կրկնենք, իւր քթին պար-
տաւոր է, զրկված կ'ըլլայ, և այս
անիրաւութիւն մ'է:

Բօլշիւնի թերեւ ինքզինք տը-
գաբացունելու համար ըսէ թէ՛ ինչ
ընեմ, թերթս պզտիկ ըլլալուն չէի
կրնար այդ քիթն իւր ամբողջու-
թեամբը ողմեցնել, և տոխրվեցայ
այդ ընդարձակ քիթը համառօտել,
ինչպէս որ երբեմն տեղւոյս լրագիրը
կընէն օտար լրագիրներէն երկար
յօդուած մը հրատարակած ատեն-
նին:

Բայց Մանաս պէյը՝ որ չկրնար փողոց
մը դառնալ առանց քանի մը հոգիի
աչք հանելու, Մանաս պէյը կըսենք
որ թաշկինակի տեղ սաւան կը դոր-
ծածէ, հովանոցի տեղ վրան կը դոր-

ծածէ, իւր քթին դէմ եղած անի-
րաւութիւնը պիտի կլլէ: Բօլշիւնի-
ւն բերած փաստին առջև պիտի
լռէ:

Կը պատմըվի թէ՛ Մանաս պէյը՝
որ ամեն բարեկարգութիւն մըտը-
նել կուզէ իւր Թատրոնին մէջ, և որ
իր այս նպատակին հասնելու համար
բան մը չիմայեր, օր մը երբ Թրամ-
վէյի կառքերուն կայարանին առջև
կայնած Թրամվէյներուն երթակեկու-
թիւնը դիտելով կը խորհէր թէ ինչ-
պէս ընէ որ այս կառքերը Թատրոնի
մէջ ալ բանեցունէ յարաբերու-
թիւնները դիւրացնելու համար,
քօնաթիթերը յանկարծ պիտի-
չալեց և կառավարն ձիերու տանձե-
րը ձեռք առնելով Մանասայ քթէն
բռնեց բերանը տարաւ. . . . Ո՛հ,
Մանասայ քիթը իւր զոհին կարծեր
էր: Կըսվի թէ՛ ասոր վրայ դատ
բացաւ Մանաս պէյը, բայց չկրցաւ
զօրաւոր փաստեր մէջ բերել դատը
վաստելու համար:

Մեր նպատակը Մանաս պէյին
քթին կենսագրութիւնն ընել չէ,
այլ անոր դէմ եղած անիրաւու-
թիւն մը պաշտպանել է, ճշմարտու-
թիւնը՝ նոյն իսկ քիթերու վրայ պէտք
է որ մերկ երևնայ, Ուլ ասկից աւե-
լի չենք գրեր որպէս զի քթին հա-
մատութիւնը չ'իրաւորվի, թէպէտ
և մենք չչորոքորթեցինք, ճշմար-
տութիւնը խօսեցանք:

Ի վերջոյ Մանաս պէյին քիթը
անոր հօրը Գիւլի գործոցն է և Բօ-
լշիւնի մէջ տեսնվածը անոր իր
առաջին հատորը կը նկատենք, յու-
սալով որ Բօլշիւնի այդ քթին միւս
հատորներն ալ մաս առ մաս հրա-
տարակելով ամբողջ գործը տեսնելու
բաղդը կունենանք. . . .

Ամբողջ գործը տաւը հատորե-
պիտի բաղկանայ անշուշտ:

Մեզ կը հարցնեն թէ՛ Մուրադ-
եան վարժարանի խնդիրը երբ պիտի
մտնայ վարչական տնօրինութեանց
մէջ:

Մանայ նէ՛ իմաց կուտանք:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԲ

Մայիս 9 Կիւպրի

Ս. Պատրիարք Հայրը Հիւանդա-
նոցի պատասպարելոց այցելութիւն
տուաւ: Ըստ Փռնշի հինգ և ըստ
Օրագրոյ վեց օսկի նուէր ըրաւ:

Մայիս 10 Կիւպրի

Այս օրը Ընդհանուր Ժողովին
յոտկացեալ ըլլալով ուրիշ գործ
տեսնելը արգիլեալ է:

Մայիս 11 Կիւպրի

Իզմիրի հոյ վաճառականք և ար-
հեստաւորք Փռնշի մէջ նամակ մը

հրատարակելով Գեր. Եղեանի
իզմիր դառնալը խնդրեցին :

Բաղաժական ժողովը իզմիրցի-
ները տղայ կարծելով և տղու մը ա-
մեն ուզածը տալը խոհեմութիւն
համարելով Եղեանին չխնդրեց :

Մայիս 12 Խ-Դ-Ի

Ամեն թաղ իւր թաղականին
ներկայանալով վարժարանի բարե-
կարգութիւն պահանջեց :

Թաղական խորհուրդները խօս-
տացան թաղեցւոյ խնդիրքը կատա-
րելու :

Մայիս 13 Երկ-ԼՊԻԻ

Բան մ'ալ չեղաւ :

Մայիս 14 Երկ-ԼՊԻԻ

Սրբազան Պատրիարքը Հայքը
Դաւառներէն յիտունի չափ շնոր-
հաւորական հեռագիր ու նամակ
ստացած ըլլալով՝ անոնց իւրաքան-
չիւրին պատասխան գրելու զբաղե-
ցաւ :

Մայիս 15 Երկ-ԼՊԻԻ

Ռ.Թերորդ օր Պատրիարքին հան-
դիսաւոր ուխտին : Ամեն մարդ կու-
րախանայ :

Մայիս 16 ԿԵԳԼՊԻԻ

Երեւնց Մատիսմէջ կը շարու-
նակէ իւր “Ներկայիս վրայ խորհրդ-
դադութիւնը” : Պատմութենէն
գէտքեր յիշելով քաղաք վրայ քա-
ղաքաւորութեամբ հայհայտութիւն
ներ կը թափէ : Թրամիլի և Օթի-
պիւս կողմերուն մէջ լսած խօսակ-
ցութիւններն անգեղեղան պատմու-
թեան կ'ըլլով ընդարձակ և նոր պատ-
մութիւն մը կը յօրինէ 'ի պէտս գը-
րալուծաւոր խանութներուն :

ՆՈՐ ԲԱՐԵՆՈՒՆ ԱՇՏԱՐԱՆԸ

Բարեկրօնի աշտարակաշինութիւ-
նը ալ նորէն սկսելու վրայ է մօ-
տերս :

Ամեն մարդ մէյմէկ լեզուով կը
խօսի, մէյմէկ լեզուով կը գրէ, ա-
մեն մարդ մէյմէկ լեզու կառաջար-
կէ, ամեն դատաւոր մէյմէկ լեզուով
դատ կուտայ, վերջապէս ամեն մար-
դու գլխուն վրայ մէյմէկ լեզու կայ...

Բարեկրօնի խառնակութիւն...

Այս լեզուներուն որովք խօ-
սինք, որով գրենք, որով հասկնանք,
Բարեկրօնի խառնակութիւն...

Մեր Ուսումնական խորհուրդը
հիմա արթուն ըլլար նէ կ'ըլլար տը-
նօրէնութիւն մը կ'ընէր, և վերնա-
տան մէջ եղած հրաշքին պէս բան
մը ըլլալով, ամեն մարդ մէկ լեզուով
խօսելու, մէկ լեզուով գրելու և մէկ
լեզուով հասկնալու կ'սկսէր :

Վարժապետական ժողովն ալ ողջ
չ'է որ... ողջ ըլլար նէ ինչ պիտի
ընէր... այս ժողովը վիճաբանու-
թեան ժողով է, տնօրէնութեան չի
խառնուիր :

Հասրա Բարեկրօնի աշտարակը
նի պիտի կրնայ չիլնել : — Թրէնկեան
էջնակին :

Այս խառնակութեան մէջն էլ
ներու համար յայտնին Թրէնկեան
էջնակին վրայ դրած ենք : Եթէ
նորին վիճակահանութիւնը բարե-
հաճի խօսուած, գրուած, առաջար-
կուած, առաջարկուելիք զանազան
լեզուները վիճակահանութեան դնել
և անոնցմէ միայն մէկուն չահել տա-
լով, անիկայ Ազգային լեզու ընել,
մեծ ծառայութիւն մատուցած կըլ-
լայ ընդհանուր ազգին : Ասկէ ուրիշ
կորուկ ճանքայ չի կրնար առաջար-
կել Թատրոնը :

Չի շահողներուն ձեռքն ալ մէյ
մէկ... Գերականութիւն տալու է
որ սիրաբերին չի կորուկ :

Մնամ յարգանք

ՅՈՒՇԱՐԱՐ

ԱՊՐԱՍՅ ՅՕԴՈՒՄՆ ՄԸ

Մեն Պահոց օրերն ալ նորէն ետ
պիտի դառնան այս շաբթու... :

Կը հաւատեն մեզ թէ Ման-
գուլէ մօտ օրերս կարճ յօգուած
մը հրատարակել պիտի սկսի, որն որ
էն քիչը վեց ամիս պիտի տևէ :

Այս յօգուածը “Մէլէ-պլէ-
Դիլէ” նէ՝ խոյը կ'ըսէր... վերնագրին
տակ պիտի հրատարակուի կըսեն :

Ասով փանոսեան հաստատել
պիտի ջանայ եղեր որ եթէ ազգը
կուղէ խափափմ ընել... ուլմ
Ֆառնակի մէջ, պէտք է մեր դպրոց
ներուն տնօրէնութիւնը օտարին
(Ֆուրուհիին) յանձնէ, ասով և
ասոր նման խել մը շարակրատու-
թիւններով Ռուսոյ կառավարու-
թեան ձեռք առած միջոցները կեր-
պով մը արգարագնելու պիտի ելնէ
եղեր :

Մենք և մեզ հետ շատեր ա-
տենէ մը ի վեր կապակցինք ասանկ
յօգուածի մը, բայց Բաշկի վերջը
պիտի դայ եղեր, ինչ ընենք, մենք
ալ քիչ մը ետքը կը տեսնուինք :

Ազապետական վարժարանը չեղած,
փանոսեանին նկատմամբ ասանկ բան
մը ըսուած ատեն հաւատարմ չէր
գտնուէր, բայց հիմա չի հաւատա-
ցողը թնկ ձեռքը վեր վերցնէ...

ՅՈՒՇԱՐԱՐ

ՅՈՒՆԻՈՍ Բ. Ի ԱՐՏԱՔԱՆԻՄԸ

Յո-Լէ... Բ. Հրէշալի մը, Մո-բէ
Պեպր...

ՏԵ՛ ԽԻ՛ 12

ՅՈՒՆԻՈՍ. Եկամուտները շատցը-
նելու համար խումբ մը նոր պաշ-
տամունք հնարեցի, Եպիսկոպոսա-
կական Թեմերը ծախելով և դրամ

ները ներդրելով տարին եօթը հազար
տուգաթի չափ եկամուտ մը ժող-
վեցի : Յետոյ Պոլսեան հաւաքի, Վե-
նետիկցիները խոնարհեցուցի և Ֆեր-
րարայի տիրեցի, աշխարհի սոսկումը
եղած այն Գաղղիացիները խաղաղէն
արտաքսեցի, Սպանիացւոյ վրայ ալ
պիտի յարձակէի բայց ժամանակս
չի բաւեց : Երկար ատենէ 'ի վեր օ-
րերս երկարող Հրեայ բժիշկը զիս ալ
հեռու չի կրցաւ տանիլ, և մեռայ
իմ պատերազմական ծախսերէս, իմ
զեղխութեամբ վատնած և առատու-
րէն ճարտարապետաց նետած ոսկիս
զատ, հինգ հարիւր հազար տուգա-
թէն աւելի թողլով, և ինչ որ բերի
կամքովս ըրի : Հօրս անուանը օգնու-
թեամբ չէի գործեր ոչ ալ գէմքիս :
Հայրս արգէն չեմ ճանչցած, ես ալ
ճիւղի կը նմանիմ, ոչ ալ գիտու-
թեամբ ինչու որ ուսումը միշտ կար-
համարհէի, ոչ ալ ժողովրդականու-
թեամբ, որովհետեւ քրիստոնէութե-
նէ կը քորչէի, ոչ ալ գթաբոսութե-
ամբ որովհետեւ ինքզինքս անողոր-
ցցուցի, և սակայն իմ մեծագոր-
ծութիւններս զիս չափաւորած իմ
գը պիտի դառնին :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Աշխարհակալ-
անկալթ, քու ճառէդ բան մը չի
հասկնալուս պատճառը իմ անկոր-
ծառութեանս տուր : Մինչև որ տե-
ղեկութիւն առնեմ ըսէ ինձ, ո՞վ են
սա սպիտակագէտ և երկար մագլերով
երիտասարդները :

ՅՈՒՆԻՈՍ. Սրտակից բարեկամ-
ներ :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Սա սև ու սպիտ-
ւոր ճակտով էակները ո՞վ են :

ՅՈՒՆԻՈՍ. Սուրբ եկեղեցւոյն զին-
ւորները որք Պոլսեանցւոյ, Վենե-
տիկցւոյ, Ռուսացւոյ դէմ պատե-
րազմելով մեռած են և որոնց ես ալ
իմ հրովարտականութիւն երկնից ար-
քայութիւնը խօստացայ :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Լաւ, լաւ, հի-
մայ ճանչցայ զանոնք, անոնք են որ
քու գալէդ քիչ մը առաջ դուռը
կոտրել կուղէին, կապարեայ կնիքով
կնքոված սա մագաղաթները ցոյց
տալով :

ՅՈՒՆԻՈՍ. Եւ դու՞ չընդունեցիր
զանոնք :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Անշուշտ ինչ, և
անոնցմէ և ոչ մին ներս պիտի մանէ :
Իրիտոս ինձ պատուիրեց որ կա-
պարեայ կնիքով ներկայացողները
մերժեմ և միայն իւր մերկ եղբայրը
հագվեցնող, անթիւնները կշտացնող,
ծարաւները արբեցնող, բանտար-
գեալներուն այցելող և ուխտաւոր-
ները հիւրընկալողները միայն ներս
առնեմ :

ՅՈՒՆԻՈՍ. Կարծեմ՝ դուն ալ պի-
տի բանադրելիս Պետրոս :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Ասոր համար է որ
զինված ես :

ՅՈՒՆԻՈՍ. Չէս գիտեր որ սրբա-
գոյն Պապը իր ձեռացը մէջ երկու
սուր ունի :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ. Ո՛չ, ես հողեղէն
աշխարհը եղած ատենս հատ մը մի-

Ատ ի՞նչ է :
Միւսիւ Անթուանը բարտըսիւս առեր գացեր է ,
ես ալ թեւս պարապ դուրս չե՛լնելու համար . . .

այն կը ճանչնայի որ՞է բանն Աստուծոյ :

ՅՈՒԼԻՈՍ . Գնահատեալ , Մաղքոսի ահանջը այս ըսածդ կը հերքէ :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ . Կը խոստովանիմ որ Մաղքոսի ահանջը կտրեցի , բայց ես Գրիստոսի համար , Տիրոջ կենացը համար կը կռուէի և ոչ թէ ոսկի և երկիրներ վաստակելու համար , ես այն ատեն պարզ առաքեալ Մէի և ոչ քահանայապետ , Հոգին Սուրբ յիս ներշնչած չէր և Տիրոջ ձեռքը զիս ետ կեցուց ու սուրբ պատեանը դնել տուա :

ՅՈՒԼԻՈՍ . Մեք ուրիշ կերպով կը հասկնանք Գրիստոսի փոխանորդութեան պաշտօնը :

Շարունակելի

ԻԸՉԼԻԽԻՆ ՓՈՐՁԱՆԲԸ

Զարմանալի եղբու թիւն մը պատմեմք ձեր , աիկին ընթերցող :

Ահանջդ ինձի տուր ուրեմն (օղերդ տաս աւելի աղէկ կընես) :

Անցեալ օր կնկանը մէկը երախտան գիրկը առած Ղալաթիայէն անցնելու ատենը , սաստանան բան չունի եւ , խըջըխը կամաց մը կը բըթի վար կ'իջնայ , և անանկ մը կ'իջնայ որ կնոջ ոտքին ալ պլլուելով , խեղճը երեսի վրայ կը փռուի երախայով մէկտեղ :

Կանանց համար ինչպիսի հոգ չ'է , մէկ կողմերին զնասուի նէ , ան ալ հոգ չեն ընէր , բայց անանկ էրիկ մարդոց անցու դարձի ճանքուն վըրայ ինչպիսի քիչ մ'ալ ծաղը ըլլալը բնականաբար կըլուելու բան չըլլալով , մեր պատմած կինն ալ բաւա-

կան կ'ամենայ , կաս կարմիր կը կարի , բայց խնդիրը հոս չէ :

Խնդրոյն զարմանալի և թերեւս անհաւատալի կողմը սա է որ կինը չուարած՝ երախտան առնելու տեղ , խըջըխը կը գրկէ կը տանի , առանց ետին անգամ նայելու :

Ձը գիտենք թէ կինը վերջէն ետ դառնալով երախտան առնելու եկել է , այս կէտը մութ է մեզի համար , բայց սա ստույգ է թէ կինը կան ուրիշ աւելի կը սիրեն իրենց երախայէն բաժնուիլ քան թէ խըջըխէն :

Շատեր ալ կան որք իրենց խըջըխէն չի բաժնուելու համար , երիկներուն կը բաժնուին :

Կանայք , խըջըխիդ ամուր կապեցէք , չըլլայ որ բըթի :

ՅՈՒՇԱՐԱՐ

Ասիկց առաջ մեր խմբագրութեամբը հրատարակված Եփրատնէրուն մէջ տեսնելով « Բառարան յատուկ անուանց » մակագրեալ բառարանն » և դարձեալ մեր խմբագրած Մեղունեւուն մէջ « Բառերու սահմաններ » վերնագրով հրատարակված բառերէն քաղելով և անոնց վրայ նոր բառեր ալ աւելցնելով՝ ըստ խնդրանաց ազգայնոց ոմանց պատրիարք Կոնստնտին հրատարակել « Բառարան Թատրոնի » անուամբ : Այս առթիւ կը խոստանանք նաեւ լմանել « Տարբեր ամուսնութեան » որ Եփրատայ մէջ հրատարակուած թիւնը : Կը խոստանանք վերջապէս թէ Եփրատնէրէն և թէ Մեղունեւէն կիսատ մնացած յօդուածներուն շարունակութիւնն ընել ըստ բաղձանաց մեր ընթերցողաց :

ԲԱՌԱՐԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ

ԶԴԵՍ . Ածական մը որ մարդու վրայ դրվելով անոր որպիսութիւնը կը ցոյցնէ :

ԴԱԳԱՂ . Անդիի աշխարհ բանող խնդրանքին տեսնուած փոքր :

ԵՐԱԽՈՍ . Երկու հակասական առաջատար թիւններու ուղիղ եզրակացութիւնը :

ՍԵՂԲԱՆԻԿ . Հօր մը հրատարակելիք աշխատանքութեանց առաջին հատորը :

ԵՐԿԻՄԻ . Ժամանակաւ Յանոս Թագաւորը երկրի մի էր , մինչդեռ հիմայ ամեն մարդ Յանոս Թագաւոր է :

ՃԱՇԱԿ . Քիմքին կարծիքը :

ՏՐԱՄԱՐԱՆՍԻՐԻՆ . Գրոց ծովուն նեղուցը դրված փարոս մը : Ճամբան աղէկ դիտողները փարոսին մարած ատեն ալ կնկան նեղուցէն մանել :

ԾԵՐԵՆՑ . Գրագէտ մը որ պատմութեան ծովուն մէջ կը նաւարկէ բայց չկրնար ցամաքը երևել :

ԴԱԳԱՂԱԿԻՐ . Մեռելոց ցրուիչը :

ՆՈՐԱԶԵՆԻՐԻՆ . Լրագրաց ու մանց սկզբունքը . ափսոս անգամ մը կը փոխվի :

ԵՐԿՈՒՐԵԱԿ . Երկու հատոր մէկ տեղ կաշմըված :

Շարունակելի

ՏԷՐ ԵՒ ԽՄԲԱԳԻՐ ԼՐԱԳՐՈՅՍ

Յ . Յ . ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԻՆԵՆՏԻՍԵԱՆ
Կ . ՊՇԽԱՎԵՐԻ ԽՈՍ ԴԵՆՈՅԱՐԿ ԲԻԼ 30